

GRACZ (37) *sb m*

-ã- (36), -a- (1) *BibRadz*.

sg N grącz (17). ◊ *G* grącza (2). ◊ *D* grączowi (1). ◊ *pl N* grące (9). ◊ *G* grącz(o)w (1). ◊ *D* grączom (1). ◊ *A* grące (5). ◊ *I* grączmi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) – XVIII w.

1. Człowiek grający o pieniądze; *lusor Mymer¹, BartBydg, Mącz, Calep; aleo Murm, BartBydg, Mącz; aleator Mącz, Cn; alea ludens, artifex, deditissimus alae, tesserarius Cn (27) : Murm 190; Mymer¹ 35; BartBydg 7; RejRozpr G4v marg; RejZwierc bbv, 27v marg, 124; OrzRozm O2; Aleo et Aleator, Gracz/ kołtyrá. Mącz 6d, 198d; Prot D3; dobry gracz/ gdy mu kołtká ná wárcabnicy zle ftanie/ dobrem dániem łobie pomoże. GórnDworz Hh6v, L4v; gdy dałz pijánicy kálámarz/ grączowi septempfalmy/ mistrzowi do kollegium kobzę/ káznodziei czyzmy/ wízytko to łobie káždy zá połmiech będzie miał. RejZwierc 97v, B3v, 236 [2 r.]; Ták tedy mówią grące náuczni/ W ciesni mąż Rycerz/ á Pop ná przełtrzeni. KochSz B2v; Collusor – Spolny grącz. Calep 216a, 616a; KochAp 10; KochFrag 54; tedy przereczoného graczá [ludentis JanStat 559] rodzice nie będą powinni płáćić temu co wygrał zá łwé łyny abo łyna. SarnStat 706, 706.*

W połączeniach szeregowych (3): A włódy ruffálz zuchwałych A ktemu łtanow niemáłych Graczow/ myłliwcow/ pijánic Włóytki łobie tu małz zá nic RejRozpr I; Perfony záłye nie ośiádłé/ lekkie/ iáko łą grące/ kołterowie/ pijánice/ márotnawcy [...] máią być Arełtowane GroicPorz dd4; BielRozm 9.

2. Muzyk; *choraules Mącz, Calep, Cn; siticen Mącz, Cn; fidicen Calep, Cn; mesochorus, symphonicus servus tibicen Mącz; ascaules, ceraules, fistulator, (musicus) organicus, praecentor, utricularius Cn (9) : Szli w przed łpiewacy/ á zá nimi grące z ínstrumenty BibRadz Ps 68/26; Mącz 52b, 219a, 436d, 455c; Calep 190b.*

gracz na czym (1): Fidicen – Skrzipek, grącz na lutny Calep 418b.

Przysłowie: Iaky grać tak ze też gędzie RejKup i8v.

Wyrażnie: »pogrzebny gracz« = siticen Mącz, Cn; sicinista Cn (1): Siticen itaquae, Pogrzebny gracz/ piłzczek/ álbo trębácz. Mącz 397b.

3. Aktor, kuglarz (1) : *Ludius – Grącz, łaszek, kuglarz. Calep 616a.*

Synonimy: 1. kostera; 2. gędziec, muzyk, piłzczek; 3. kuglarz, łaszek.

Cf IGRACZ